

ברכות הנהנין

מושג תוכן
ברכות

ברכות הנאמרות לפני
אכילה, שתייה, הרחת ריח
טוב,
ומבטאות הכרת טובה על
ההנאה מהעולם.

ברכה

מושג תוכן
ברכות

תפילה קצרה שקבעו חז"ל – ויש בה
דברי שבח ותודה לקב"ה כל הברכות
נפתחות במילים: 'ברוך אתה ה'. נוסח
הברכות תיקנו 'אנשי כנסת הגדולה'
ועל כן אין לשנות אותו. מטרת אמירת
הברכות היא להרגיש את מציאות ה'
בכל פרט בחיינו ובכך להבריק ולהוריד
שפע לעולם. יש ברכות על הנאה,
ראייה, הודאה, קיום מצווה או ברכות
הנאמרות בסדר התפילה.

ברכות המצוות

מושג תוכן
ברכות

ברכות הנאמרות
לפני קיום מצווה.

בנוסח ברכה זו מוסיפים
"אשר קדשנו במצוותיו
וציוונו".

אמן

מושג תוכן
ברכות

מילת הסכמה ומתן תוקף הנאמרת
בסיומה של ברכה על ידי מי ששומע
אותה.

למילה 'אמן' יש שתי משמעויות:
א. בלשון הווה – הדבר הוא אמת ואני
מאמין בו.

ב. בלשון עתיד – בקשה שייאמנו
(שיתקיימו) הדברים במהרה.

ברכות השבח וההודיה

מושג תוכן
ברכות

ברכות שבהן אנו מודים
לה' על הטובות שעשה
עימנו ומשבחים אותו על
גדולתו, כמו:
ברכת הרעם.

ברכה לבטלה

מושג תוכן
ברכות

ברכה הנאמרת כאשר אין חיוב
לומר אותה, לשווא וללא צורך
(כמו אדם שמברך על מאכל ולא
אוכל).

לפי ההלכה אסור לומר ברכה
לבטלה, כי זו הזכרת שם ה'
הקדוש לבטלה.

ברכה שאינה צריכה

מושג תוכן
ברכות

איסור הלכתי ליצור במכוון מצב,
שבו מברך על מה שיש אפשרות
להימנע מלברך, כיוון שיכול
להיפטר בברכה קודמת.
לדוגמה: אם אוכל שני מאכלים
שבירכתם זהה, ועושה הפסקה
בין מאכל לשני לחינם,
כך שנצרך לברך שוב.

מאה ברכות

מושג תוכן
ברכות

חייב אדם לברך בכל יום לפחות
מאה ברכות. זאת תיקן דוד המלך,
כנרמז בפסוק: "וַעֲתָה יִשְׂרָאֵל מָה
ה' אֱלֹהֶיךָ שְׂאֵל מֵעַמּוֹ" (דברים י,
י"ב)

דרשו חכמים: "אל תקראו "מה"
אלא "מאה" – ה' דורש מאיתנו
"מאה" ברכות.

דאורייתא/דרבנן

מושג בסיס
מעמד המצווה

תרי"ג מצוות הכתובות בתורה נקראות
'מצוות דאורייתא' (מהתורה). במהלך הדורות
הוסיפו חז"ל עוד מצוות – וכן גזרו גזרות
ותקנות – המכנות 'מצוות דרבנן' (של
חכמים). חובה עלינו לקיים באותה מדה את
המצוות מדאורייתא ואת המצוות מדרבנן.
במקרה של ספק הלכתי – כאשר מדבר
באסור דאורייתא נוטים להחמיר – וכאשר
האסור הוא מדרבנן נוטים להקל (בדרך
כלל).

דאורייתא/דרבנן

מושג בסיס
מעמד המצווה

תרי"ג מצוות הכתובות בתורה נקראות
'מצוות דאורייתא' (מהתורה). במהלך
הדורות הוסיפו חז"ל עוד מצוות – וכן גזרו
גזרות ותקנות – המכנות 'מצוות דרבנן'
(של חכמים). חובה עלינו לקיים באותה
מדה את המצוות מדאורייתא ואת המצוות
מדרבנן.
במקרה של ספק הלכתי – כאשר מדבר
באסור דאורייתא נוטים להחמיר – וכאשר
האסור הוא מדרבנן נוטים להקל (בדרך
כלל).